

ПРИЛОГ ТЕКСТУ

Стратегија развоја језичког образовања – страни, регионални, класични, наследни и знаковни језик у систему образовања Србије

Стратешке циљеве развоја језичког образовања у школству Србије и мере које омогућују њихову реализацију, Друштво за стране језике и књижевности Србије засновало је на националним и међународним актима, на резултатима научних истраживања, на текстовима стручне природе, али и на подацима прикупљеним током прошле и текуће школске године.

Део резултата поменутих истраживања, која се односе на предмет Страни језик у гимназији и на заступљеност страних језика у школама Србије, представљају Прилог стратешком документу. Истраживања о заступљености страних језика разликују се по форми и обиму, али сва недвосмислено показују њену неравномерност, која прети да доведе до губљења неких језика у нашем школству, пре свега руског и романских, упркос њиховом значају, пре свега у међународној комуникацији.

Прилог се састоји од следећих елемената:

1. Прилог 1. Резултати анкете спроведене у вези са новим планом наставе и учења у другом разреду гимназије, то јест, у вези са смањењем фонда часова и поделе на часове теорије и на вежбе;
2. Прилог 2. Подаци Републичког завода за статистику о броју ученика који уче стране језике у основним и средњим школама Републике Србије;
3. Прилог 3. Сумарни преглед квантитативног истраживања заступљености страних језика у основним школама на подручју Града Ниша;
4. Прилог 4. Сумарни преглед заступљености страних језика у основним и средњим школама Јужнобанатског округа;
5. Прилог 5. Сумарни преглед квантитативног истраживања заступљености страних језика у основним школама на подручју Школске управе Јагодина;
6. Прилог 6. Заступљеност италијанског језика у основним и средњим школама Републике Србије;
7. Прилог 7. Заступљеност шпанског језика у основним и средњим школама Републике Србије;
8. Прилог 8. Сумарни преглед заступљености руског језика на територији АП Војводина;
9. Прилог 9. Сумарни преглед заступљености руског језика на територији Града Београда;
10. Прилог 10. Сумарни преглед заступљености руског језика у школама Западне Србије.

Прилог 1.

РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЕ ПРВОГ СТРАНОГ ЈЕЗИКА У ГРУПАМА: РЕЗУЛТАТИ АНКЕТЕ

Од септембра школске 2019-2020. године, ученици II разреда гимназије општег и природно-математичког смера похађају наставу по новом плану наставе и учења којим је за први страни језик предвиђен фонд $1 + 0,5$, то јест, један час недељно са целим одељењем и један час недељно са групама, наизменично; у случају ученика друштвено-језичког смера, тај фонд је $2 + 0,5$ часова на недељном нивоу за први страни језик. Уз то, фонд часова другог страног језика за ученике природно-математичког смера је $1 + 0,5$, док је за ученике општег и друштвено-језичког смера фонд остао непромењен ($2 + 0$). Наведена мера довела је до ефективног смањења часова за ученике (осим у случају другог страног језика на општем и друштвено-језичком смеру), с идејом да се смањени фонд надомести квалитетнијим условима рада, то јест, радом у групама са мањим бројем ученика. Међутим, примена ових измена довела је до низа конкретних потешкоћа о чему сведоче подаци из Анкете која је спроведена током текуће школске 2019-2020. године. Као реализатор истраживања, Друштво за стране језике и књижевности Србије своје активности на прикупљању података прекинуло је услед ванредних околности изазваних глобалном пандемијом. Стога, ради се о пригодном узорку, а располажемо са подацима из 423 анкете који илуструју ставове ученика по овом важном питању.

Анкета испитује ставове ученика гимназија у вези са изменама у плану наставе и учења, као и са реализацијом наставе и учења у групама. Из података, који су сумативно приказани у Табели 1, закључујемо да већина испитаника сматра да смањени број часова негативно утиче на наставу и учење страног језика, те да би осим предвиђених часова са целом групом, било корисно увести и обавезан час у групама на недељном нивоу.

Од испитаних 423 ученика, 318 (75,17%) заиста се дели у групе за часове вежби, док њих 99 (23,4%), готово четвртина, нема ову правилником предвиђену могућност, већ похађају наставу искључиво у великим групама. Овај податак указује на недоследну примену новог плана и, последично, директно води до умањеног квалитета наставе и учења страног језика. Уз смањени фонд часова, резултат је немогућност остваривања исхода који су предвиђени новим програмима наставе и учења за гимназије, те је кључно омогућити реализацију рада у мањим групама на недељном нивоу.

Табела 1. Ставови ученика према смањеном броју часова првог страног језика.

	Слажем се	Не слажем се
1. Смањени број часова негативно утиче на наставу и учење страног језика.	258 (61,14%)	164 (38,86%)
2. Било би корисно имати сваке недеље и по један заједнички час страног језика и по један час у две мање (подељене) групе.	233 (55,08%)	190 (44,91%)
3. Организација наставе страних језика на часовима кад се делимо у групе не причињава проблем(е).	241 (57,65%)	177 (42,34%)
4. Причињава ми проблем у континуираном учењу што сваке друге недеље немамо час страног језика у мањим групама.	207 (51,36%)	196 (48,63%)

Прилог 2.

ПОДАЦИ О БРОЈУ УЧЕНИКА КОЈИ УЧЕ СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ У ОСНОВНИМ И
СРЕДЊИМ ШКОЛАМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Подаци су преузети са званичног портала Републичког завода за статистику и приказују стање из школске 2017-2018. године будући да нису доступни подаци за касније године.

Табела 1. Подаци о броју ученика у редовним основним школама по језицима који уче као први и други страни језик за 2017-2018. школску годину.

Република Србија	Број ученика у редовним основним школама према циклусима образовања (нижи и виши разреди) по језицима који уче као први страни језик		Број ученика у редовним основним школама према циклусима образовања (нижи и виши разреди) по језицима који уче као други страни језик	
	I - IV разред	V - VIII разред	I - IV разред	V - VIII разред
Страни језик				
Руски	1018	1804	268	49130
Енглески	255377	265310	190	8611
Француски	3529	4623	490	69876
Немачки	2366	2474	1425	127649
Италијански	0	0	106	11824
Шпански	0	0	14	5349
Остали	0	0	66	64

Датум ажурирања: 28.06.2019.

Табела 2. Подаци о броју ученика у редовним средњим школама по језицима који уче као први и други страни језик за 2017-2018. школску годину.

Територија	Страни језик	Број ученика у редовним средњим школама према циклусима образовања (нижи и виши разреди) по језицима који уче као први страни језик	Број ученика у редовним средњим школама према циклусима образовања (нижи и виши разреди) по језицима који уче као други страни језик
Република Србија	Укупно	245537	82191
	Руски	3149	12590
	Енглески	233534	3659
	Француски	2998	24565
	Немачки	5039	34072
	Италијански	382	5272
	Шпански	160	1421
	Остали	275	612
Србија - Север	Укупно	121582	41533
	Руски	1127	7224
	Енглески	115528	1871
	Француски	746	8584
	Немачки	3591	20585
	Италијански	207	2012
	Шпански	108	892
	Остали	275	365
Београдски регион	Укупно	59661	21345
	Руски	506	4360
	Енглески	57752	1043
	Француски	538	6474
	Немачки	470	8117
	Италијански	156	794
	Шпански	59	557
	Остали	180	0
Регион Војводине	Укупно	61921	20188
	Руски	621	2864
	Енглески	57776	828
	Француски	208	2110
	Немачки	3121	12468
	Италијански	51	1218
	Шпански	49	335
	Остали	95	365

Србија - Југ	Укупно	123955	40658
	Руски	2022	5366
	Енглески	118006	1788
	Француски	2252	15981
	Немачки	1448	13487
	Италијански	175	3260
	Шпански	52	529
	Остали	0	247
Регион Шумадије и Западне Србије	Укупно	71430	23143
	Руски	846	2565
	Енглески	68681	597
	Француски	851	8237
	Немачки	955	8982
	Италијански	45	2151
	Шпански	52	448
	Остали	0	163
Регион Јужне и Источне Србије	Укупно	52525	17515
	Руски	1176	2801
	Енглески	49325	1191
	Француски	1401	7744
	Немачки	493	4505
	Италијански	130	1109
	Шпански	0	81
	Остали	0	84

Напомена: од 1999. без података за АП Косово и Метохију

Датум ажурирања: 1.7.2019.

Прилог 3.

СУМАРНИ ПРЕГЛЕД КВАНТИТАТИВНОГ ИСТРАЖИВАЊА ЗАСТУПЉЕНОСТИ СТРАНИХ ЈЕЗИКА У ОСНОВНИМ ШКОЛАМА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА НИША

обављеног фебруара и марта 2020. године на основу података на званичним сајтовима
школа

- У свим основним школама (укупно 33)¹ на подручју Града Ниша, **енглески** језик учи се као **први страни језик**.
- Као **други** страни језик јављају се италијански, немачки, руски и француски.
- **Шпански** језик **није** заступљен ни у једној основној школи.
- **Италијански** језик нуди се у **4** основне школе, увек у конкуренцији са немачким језиком.
- **Немачки** језик нуди се у укупно **26** школа, сам у **8**, у конкуренцији са неким другим језиком у **18**.
- **Руски** језик нуди се у укупно **6** школа, сам у **3**, у конкуренцији са неким другим језиком у **3**.
- **Француски** језик нуди се у укупно **15** школа, сам у **5**, у конкуренцији са неким другим језиком у **10**.
- Најчешће језик у конкуренцији са осталим језицима јесте немачки који је у тим школама често заступљенији по броју наставника (нпр. један наставник италијанског и два наставника немачког језика).
- Број наставника по језицима за **29** основних школа (недостају подаци за ОШ „Свети Сава“, ОШ „Душан Тасковић Срећко“, ОШ „Јован Јовановић Змај“ и ОШ „Стеван Синђелић“ који нису нађени):
 - Енглески језик: **102** наставника;
 - Италијански језик: **5** наставника;
 - Немачки језик: **41** наставник;
 - Руски језик: **7** наставника;
 - Француски језик: **18** наставника.

др Љиљана Ђурић

Београд, 4. април 2020. године

¹ У наведени број није укључена ОШ „Његош“ за образовање одраслих, за коју на Интернету нема података.

Прилог 4.

СПИСАК ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА У ЈУЖНОБАНАТСКОМ ОКРУГУ

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

АЛИБУНАР	ОШ „Братство јединство“ настава на српском и румунском, укупно око 465 ученика: 322 у Алибунару и 143 издвојено одељење у Селеушу	Срби (382) уче и изборни предмет румунски као матерњи језик са елементима националне културе, Румуни (83) уче обавезно српски као нематерњи енглески и шпански
	ОШ „2. октобар“ – Николинци	енглески и француски и ромски као изборни јер имају доста ромске деце
	ОШ „3. октобар“ – Локве	енглески као први и француски као други румунски језик као матерњи (сва настава на румунском) + српски као државни
	ОШ „Душан Јерковић“ – Банатски Карловац	енглески и немачки,
	ОШ „Милош Црњански“ - Иланца	енглески и руски
	ОШ „Први мај“ – Владимировец	енглески, француски двојезична на српском и на румунском једно одељење на румунском све године матерњи језик са елементима националне културе
	ОШ „Сава Вељковић“ – Добрица Хајдучица	енглески, руски
	ОШ „Томаш Гарик Масарик“ – Јаношик; настава на словачком	енглески и немачки
БЕЛА ЦРКВА	ОШ „Доситеј Обрадовић“	енглески и немачки
	ОШ „Жарко Зрењанин“	енглески и немачки
	Кусић: ОШ „Мара Јанковић“	енглески и руски
	Врачев Гај: ОШ „Марко Стојановић“	енглески и руски
	Гребенац: ОШ „Михаил Садовеану“	енглески и француски
	Јасеново: ОШ „Ђорђе Малетић“	енглески и руски
	Крушчица ОШ „Сава Мунћан“	енглески и руски
КОВАЧИЦА	ОШ „Млада поколења“	енглески и немачки
	Самош: ОШ „Луcreција Анџукић“	енглески и руски
	Падина: ОШ „Маршал Тито“	енглески и немачки
	Идвор: „Михајло Пупин“	енглески и немачки
	Дебелача: ОШ „Моша Пијаде“	немачки и енглески
	Црепаја: „Сава Жебељан“	енглески француски- 1
	Уздин: „Свети Георгије“	енглески и француски
ПАНЧЕВО	Балетска основна школа „Димитрије Парлић“	енглески и француски
	ОШ „Бранислав Петров Браца“	енглески и италијански
	ОШ „Братство и јединство“	енглески и немачки
	ОШ „Бранко Радичевић“	енглески и немачки
	ОШ „Јован Јовановић Змај“	енглески и немачки

	ОШ „Исидора Секулић“	енглески и немачки
	ОШ „Мирослав Мика Антић“	енглески и немачки
	ОШ „Стевица Јовановић“	енглески и немачки
	ОШ „Свети Сава“	енглески и немачки
	ОШ „Васа Живковић“	енглески, француски и шпански
	Школа за основно и средње образовање „Мара Мандић“	енглески и шпански
	ОШ „Ђура Јакшић“	енглески и француски
	ОШ „Вук Караџић“ Старчево	енглески први, руски и француски други
	ОШ „Жарко Зрењанин“, Банатско Ново Село	енглески и француски
	ОШ „Жарко Зрењанин“, Качарево	енглески и немачки
	ОШ „4. октобар“, Глогоњ	енглески и немачки
	ОШ „Аксентије Максимовић“, Долово	енглески и немачки
	ОШ „Доситеј Обрадовић“, Омољица	енглески и немачки
	ОШ „Гоце Делчев“, Јабука	енглески и немачки и француски
	ОШ „Моше Пијаде“, Иваново	енглески, бугарски и мађарски
	ОШ „Олга Петров“, Банатски Брестовац	енглески и немачки
КОВИН	ОШ „Десанка Максимовић“	енглески и немачки
	ОШ „Јован Јовановић Змај“	енгл. и немачки
	ОШ „Ђура Јакшић“	енглески и немачки
	ОШ „Бора Радић“, Баваниште	руски и енглески
	ОШ „Миша Стојковић“, Гај	енглески и немачки
	ОШ „Предраг Кожић“, Дубовац	енглески и француски
	ОШ „Паја Маргановић“, Делиблато	
	ОШ „Сава Максимовић“, Мраморак	енглески и немачки
	ОШ „Жарко Зрењанин“, Скореновац	енглески и немачки
	ОШ „Ђура Филиповић“, Плочица	енглески и француски
ОПОВО	ОШ „Доситеј Обрадовић“ издвојена одељења у Баранди, Сакулама и Сефкерину	енглески и руски
ПЛАНДИШТЕ	ОШ „Доситеј Обрадовић“ истурена одељења у Маргити, Јерменовцима, Барицама, Великом Гају и Купинику. Настава на три језика: српском, румунском и мађарском. Четири страна језика, ниједан руски	енглески, француски, немачки и италијански
	ОШ „Јован Јовновић Змај“, Хајдучица	руски и енглески
	ОШ „Велика Грета“	енглески и немачки
ВРШАЦ	Музичка школа „Јосиф Маринковић“	-
	ОШ „Јован Стерија Поповић“ (издвојено одељење у Потпорњу; укупно 800 ученика)	енглески и немачки
	ОШ „Младост“ (око 500 ученика, имају продужени	енглески и немачки

	боравак)	
	ОШ „Олга Петров Радишић“	енглески и немачки
	ОШ „Паја Јовановић“ (издвојено одељење у Ватини)	енглески и немачки
	ОШ „Вук Караџић“ 0637173850	немачки и енглески
	Школа за основно и средње образовање „Јелена Варјашки“	енгл и италијански
	ОШ „Жарко Зрењанин“, Избиште	енглески и немачки
	ОШ „Ђура Јакшић“, Павлиш	енглески и немачки
	ОШ „Бранко Радичевић“, Уљма	енглески и немачки
	ОШ „Бранко Радичевић“, Велико Средиште (око 1000 ученика, издвојена одељења у Малом Средишту и Малом Жаму у којима је настава на румунском)	енглески и немачки
	ОШ „Моша Пијаде“, Гудурица	немачки и енглески
	ОШ „Кориолан Добан“, Куштиљ	француски и енглески

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

АЛИБУНАР	Економска школа	енглески и француски (туристички смер)
БЕЛА ЦРКВА	Белоцркванска гимназија и економска школа	енглески, немачки и руски
КОВАЧИЦА	Гимназија	енглески и немачки
КОВИН	Гимназија	енглески и немачки (+француски који ће се за 2 године потпуно угасити)
	Средња стручна школа „Васа Пелагић“	енглески и немачки
ВРШАЦ	Школски центар „Никола Тесла“	енглески
	Пољопривредна школа „Вршац“	енглески и немачки
	Хемијско-медицинска школа	енглески, немачки и руски
	Гимназија „Борислав Петров Браца“	енглески, немачки, француски и италијански
	Школа за основно и средње образовање „Јелена Варјашки“	енгл и италијански
	Музичка школа „Јосиф Маринковић“	енглески и италијански (у Гимназији)
ПАНЧЕВО	Машинска школа Панчево	енглески
	Пољопривредна школа „Јосиф Панчић“	енглески и шпански
	Медицинска школа „Стевица Јовановић“	енглески, немачки и латински (према распореду)
	Техничка школа „Двадесет трећи мај“	енглески и немачки
	Гимназија „Урош Предић“	енглески, немачки, француски
	Електротехничка школа „Никола	само енглески

	Тесла“	
	„Економско-трговинка школа“	енглески, немачки и руски (изборни за туристички смер)
	Музичка школа „Јован Бандур“	енглески и италијански
	Школа за основно и средње образовање „Мара Мандић“	енглески и шпански

15. фебруар 2020. године

Прилог 5.

СУМАРНИ ПРИКАЗ ЗАСТУПЉЕНОСТИ УЧЕЊА СТРАНИХ ЈЕЗИКА У
ШКОЛСКОЈ УПРАВИ ЈАГОДИНА

Истраживање реализовано у Школској управи Јагодина указује на неравномерну заступљеност страних језика у основним школама, па је тако укупан број ученика француског језика 2920 (в. Табела 1), укупно је 472 ученика руског језика (в. Табела 2), а укупан број ученика немачког језика је 3628 (Табела 3); не располажемо подацима о ученицима италијанског и шпанског језика у овој школској управи.

Табела 1. Основне школе у којима се учи француски језик.

Назив школе	Место	Укупан број ученика
ОШ „Ђура Јакшић”	Параћин	265
ОШ „Момчило Поповић Озрен”	Параћин	392
ОШ „Вук Караџић”	Поточац	134
ОШ „Бранко Крсмановић”	Сикирица	181
ОШ „Стеван Јаковљевић”	Параћин	86
ОШ „Јован Јовановић Змај”	Свилајнац	537
ОШ „Стеван Синђелић”	Војска	45
ОШ „Вожд Карађорђе”	Кушиљево	69
ОШ „Бранко Радичевић”	Седларе	100
ОШ „Вук Караџић”	Глоговац	80
ОШ „Рада Миљковић”	Јагодина	68
ОШ „Бошко Ђуричић”	Јагодина	47
ОШ „Јоца Милосављевић”	Багрдан	94
ОШ „Јоца Милосављевић”	Милошево	16
ОШ „Радислав Никчевић”	Мајур	112
ОШ „17. октобар”	Јагодина	43
ОШ „13. октобар”	Ђуприја	18
ОШ „Ђура Јакшић”	Ђуприја	337
ОШ „Светозар Марковић”	Рековац	121
ОШ „Деспот Стефан Високи”	Деспотовац	175

Табела 2. Основне школе у којима се учи руски језик.

Назив школе	Место	Укупан број ученика
ОШ „Бранко Радичевић”	Поповац	175
ОШ „Вук Караџић”	Ресавица	76
ОШ „Стеван Синђелић”	Деспотовац	75
ОШ „Ђура Јакшић”	Плажане	49
ОШ „Деспот Стефан Високи”	Деспотовац	97

Табела 3. Основне школе у којима се учи немачки језик.

Назив школе	Место	Укупан број ученика
ОШ „Милан Мијалковић”	Јагодина	337
ОШ „Горан Остојић”	Јагодина	232
ОШ „Рада Миљковић”	Јагодина	392
ОШ „Бошко Ђуричић”	Јагодина	427
ОШ „Љубиша Урошевић”	Рибаре	295
ОШ „17. октобар”	Јагодина	402
ОШ „Бранко Крсмановић”	Доња Мутница	202
ОШ „Стеван Јаковљевић”	Параћин	220
ОШ „Рadoје Домановић”	Параћин	285
ОШ „Вук Карацић”	Ћуприја	272
ОШ „13. октобар”	Ћуприја	300
ОШ „Стеван Немања”	Стењевац	95
ОШ „Ђура Јакшић”	Плажане	49
ОШ „Душан Поповић”	Белушић	120

ЗАСТУПЉЕНОСТ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Према подацима којима након годину дана прикупљања података Секција наставника италијанског језика располаже утврдила је да број ученика који уче италијански у Србији у 2019. години износи 11.128 (в. Табела 1). Прикупљени подаци о актуелном стању учења италијанског језика на основношколском нивоу показују велику неуједначеност кад је реч о распрострањености италијанског, броју ученика који га у појединим срединама уче и заступљености по школама. Има великих градова у којима италијански учи веома мали број ученика (нпр. у Новом Саду само 56) док у неким мањим сеоским насељима италијански учи значајно већи број ученика (нпр. у сеоском насељу Брадарац, код Пожареваца италијански учи 245 ученика). Највише ученика учи италијански у Расинском округу, чак 1947 (Крушевац, Јасика, Бивоље, Блажево, Велики Купци, Горњи Степош, Влајковци, Трстеник, Доњи Рибник, Милутовац). Истраживање је показало такође да се италијански учи и у појединим основним школама за специјално образовање, као и у значајном броју средњих музичких и балетских школа на територији Републике Србије.

Табела 1. Заступљеност италијанског језика у основним и средњим школама у Републици Србији.

Ђура Даничић	Београд (Вождовац)	Основна школа	18
Мајка Југовића	Београд (Земун)	Основна школа	267
Надежда Петровић	Београд (Нови Београд)	Основна школа	54
Рadoје Домановић	Београд (Нови Београд)	Основна школа	152
Младост	Београд (Нови Београд)	Основна школа	380
Петар Петровић Његош	Београд (Савски Венац)	Основна школа	211
Исидора Секулић	Београд (Савски Венац)	Основна школа	52
Соња Маринковић	Суботица	Основна школа	349
Вук Караџић	Кикинда	Основна школа	22
Ђура Јакшић	Кикинда	Основна школа	203
Др Јован Цвијић	Зрењанин	Основна школа	247
Борисав Петров Браца	Панчево	Основна школа	71
Мирослав Антић Мика	Панчево	Основна школа	127
Доситеј Обрадовић	Планиште	Основна школа	241
Братство јединство	Куцура	Основна школа	54
Петефи Шандор	Нови Сад	Основна школа	56
Мирослав Антић	Футог	Основна школа	138
Трива Витасовић Лебарник	Лаћарак	Основна школа	204
Вук Караџић	Лозница	Основна школа	227
Јеврем Обреновић	Шабац	Основна школа	74
Димитрије Давидовић	Смедерево	Основна школа	131
Јован Јовановић Змај	Смедерево	Основна школа	321
Бранко Радичевић	Смедерево	Основна школа	376
Вук Караџић	Липе	Основна школа	133
Краљ Александар I	Пожаревац	Основна школа	502
Свети владица Николај	Брадарац	Основна школа	245
Рadoје Домановић	Крагујевац	Основна школа	28
21. октобар	Крагујевац	Основна школа	59

Карађорђе	Топола (варошица)	Основна школа	151
Бранко Радичевић	Бунар	Основна школа	125
Љуба Нешић	Зајечар	Основна школа	87
Владислав Петковић Дис	Грљан	Основна школа	95
Љубица Радосављевић Нада	Зајечар	Основна школа	182
Емилија Остојић	Пожега	Основна школа	105
Стари Град	Ужице	Основна школа	332
Нада Матић	Ужице	Основна школа	423
Краљ Александар I	Горњи Милановац	Основна школа	309
Драгиша Мишовић	Чачак	Основна школа	119
Татомир Анђелић	Мрчајевци	Основна школа	220
Ратко Митровић	Чачак	Основна школа	32
Душан Радовић	Ниш (Медијана)	Основна школа	173
Вук Караџић	Пирот	Основна школа	49
Танаско Рајић	Чачак	Основна школа	577
Вук Караџић	Блажево	Основна школа	9
Први мај	Влајковци	Основна школа	26
Бранко Радичевић	Бивоље	Основна школа	242
Драгомир Марковић	Крушевац	Основна школа	574
Станислав Бинички	Јасика	Основна школа	216
Кнез Лазар	Велики Купци	Основна школа	122
Деспот Стефан	Горњи Степош	Основна школа	166
Живадин Апостоловић	Трстеник	Основна школа	283
Миодраг Чајетинац Чајка	Трстеник	Основна школа	39
Раде Додић	Милутовац	Основна школа	135
Кнегиња Милица	Доњи Рибник	Основна школа	135
Вук Караџић	Краљево	Основна школа	103
Драган Ђоковић Уча	Лађевци	Основна школа	170
Живан Маричић	Жича	Основна школа	42
Јован Дучић	Рођевићи	Основна школа	42
Светозар Марковић	Краљево	Основна школа	338
ИВ краљевачки батаљон	Краљево	Основна школа	27
Вожд Карађорђе	Ниш (Медијана)	Основна школа	84
Сретен Младеновић Мика	Ниш (Палилула)	Основна школа	99
Доситеј Обрадовић	Ниш (Медијана)	Основна школа	65
Светозар Марковић	Лесковац	Основна школа	110
Гимназија Светозар Марковић	Суботица	Гимназије	109
Гимназија Душан Васиљев	Кикинда	Гимназије	218
Гимназија Борислав Петров Браца	Вршац	Гимназије	158
Основна школа и гимназија Пјетро Кузмјак са домом ученика	Руски Крстур	Гимназије	146
Гимназија Вељко Петровић	Сомбор	Гимназије	1
Карловачка гимназија	Сремски Карловци	Гимназије	58
Митровачка гимназија	Сремска Митровица	Гимназије	14
Шабачка гимназија	Шабач	Гимназије	55
Гимназија	Крушевац	Гимназије	285
Економско-трговинска школа	Крушевац	Средње стручне школе	92
Филолошка гимназија	Београд (Савски Венац)	Гимназије	49

Гимназија Свети Сава	Београд (Савски Венац)	Гимназије	52
Пета београдска гимназија	Београд (Палилула)	Гимназије	13
Девета гимназија Михаило Петровић Алас	Београд (Нови Београд)	Гимназије	108
Десета гимназија Михајло Пупин	Београд (Нови Београд)	Гимназије	63
Земунска гимназија	Београд (Земун)	Гимназије	110
Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	Гимназије	79
Друга крагујевачка гимназија	Крагујевац	Гимназије	65
Трговинско-угоститељска школа Тоза Драговић	Крагујевац	Средње стручне школе	46
Средња школа Краљ Петар Први	Топола (варошица)	Средње стручне школе	84
Пожаревачка гимназија	Пожаревац	Гимназије	161
Гимназија	Смедерево	Гимназије	139
Економско-трговинска школа	Смедерево	Средње стручне школе	49
Гимназија Свети Сава	Пожега	Гимназије	46
Техничка школа	Пожега	Средње стручне школе	30
Ужичка гимназија	Ужице	Гимназије	181
Гимназија Вук Караџић	Лозница	Гимназије	29
Гимназија Вук Караџић	Трстеник	Гимназије	225
Техничка школа	Трстеник	Средње стручне школе	31
Гимназија Таковски устанак	Горњи Милановац	Гимназије	153
Гимназија	Чачак	Гимназије	27
Техничка школа	Ивањица	Средње стручне школе	50
Гимназија	Краљево	Гимназије	53
Економско-трговинска школа	Краљево	Средње стручне школе	3
Гимназија	Зајечар	Гимназије	13
Економско-трговинска школа	Зајечар	Средње стручне школе	34
Гимназија	Лесковац	Гимназије	158
Прва нишка гимназија Стеван Сремац	Ниш (Медијана)	Гимназије	61
Гимназија Бора Станковић	Ниш (Медијана)	Гимназије	60
Гимназија Светозар Марковић	Ниш (Палилула)	Гимназије	62
Гимназија Девети мај	Ниш (Медијана)	Гимназије	58
Правно-пословна школа	Ниш (Медијана)	Средње стручне школе	13
Спортска гимназија	Београд (Стари Град)	Гимназије	28

Прилог 7.

ЗАСТУПЉЕНОСТ ШПАНСКОГ ЈЕЗИКА У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Списак основних и средњих школа у Републици Србији у којима се реализује настава шпанског језика. Подаци су представљени на основу информација које су доступне преко Удружења професора шпанског језика Србије и не могу се сматрати потпунима.

Табела 1. Основне школе у РС у којима се организује учење и настава шпанског језика

	Место	Образовна установа
1.	Алибунар	ОШ „Братство и јединство”
2.	Аранђеловац	ОШ „Светолик Ранковић”
3.	Аранђеловац	ОШ „Свети Сава”
4.	Аранђеловац	ОШ „Илија Гарашанин”
5.	Аранђеловац, Даросава	ОШ „Славко Поповић”
6.	Аранђеловац, Бања	ОШ „Душан Радоњић”
7.	Београд	ОШ „Светозар Марковић”
8.	Београд	ОШ „Змај Јова Јовановић”
9.	Београд	ОШ „Руђер Бошковић”
10.	Бечеј	ОШ „Север Ђукић”
11.	Ваљево	ОШ „Нада Пурић”
12.	Димитровград	ОШ „Христо Ботев”
13.	Зајечар	ОШ „Хајдук Вељко”
14.	Зајечар, Велики Извор	ОШ „Вук Караџић”
15.	Зајечар, Рготина	ОШ „Јеремија Илић Јегор”
16.	Зрењанин	ОШ „Жарко Зрењанин”
17.	Зрењанин	ОШ „Јован Јовановић Змај”
18.	Зрењанин	ОШ „Доситеј Обрадовић”
19.	Зрењанин	ОШ „Серво Михал”
20.	Крагујевац	ОШ „Трећи крагујевачки батаљон”
21.	Крушевац	ОШ „Драги Макић”, Бошњане (Варварин)
22.	Мали Зворник	ОШ „Бранко Радичевић”
23.	Орашац	ОШ „Први српски устанак”
24.	Панчево	ОШ „Васа Живковић”
25.	Пожаревац	ОШ „Свети Сава”
26.	Пожега	ОШ „Петар Лековић”
27.	Пожега	ОШ „Емилија Дешић”
28.	Смедерево	ОШ „Бранислав Нушић”
29.	Сремска Митровица	ОШ „Свети Сава”
30.	Сремска Митровица	ОШ „Добросав Радосављевић Народ”, Мачванска Митровица
31.	Топола	ОШ „Карађорђе”
32.	Ужице	ОШ „Алекса Дејовић” Севојно
33.	Шабац	ОШ „Ната Јеличић”

Табела 2. Средње школе у РС у којима се организује учење и настава шпанског језика

	Место	Образовна установа
1.	Аранђеловац	Гимназија „Милош Савковић”
2.	Београд	Филолошка гимназија
3.	Београд	Осма београдска гимназија
4.	Београд	Дванаеста београдска гимназија
5.	Београд	Четрнаеста београдска гимназија
6.	Београд	Савремена гимназија
7.	Београд	Гимназија „Руђер Бошковић”
8.	Београд	Гимназија „Стефан Немања”
9.	Ваљево	Ваљевска гимназија
10.	Зајечар	Гимназија Зајечар
11.	Јагодина	Гимназија „Светозар Марковић”
12.	Крагујевац	Друга крагујевачка гимназија
13.	Ниш	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”
14.	Нови Сад	Гимназија „Јован Јовановић Змај”
15.	Нови Сад	Гимназија „Светозар Марковић”
16.	Пожега	Гимназија „Свети Сава”
17.	Смедерево	Гимназија Смедерево
18.	Сремски Карловци	Карловачка гимназија
19.	Сремска Митровица	Митровачка гимназија
20.	Суботица	Гимназија за талентоване ученике „Деже Костолањи”
21.	Шабац	Шабачка гимназија

проф. др Ана Јовановић

Београд, 29. април 2020. године

ИЗВЕШТАЈ О ЗАСТУПЉЕНОСТИ РУСКОГ ЈЕЗИКА У ОШ И СШ У АПВ

Циљ овог истраживања је заступљеност руског језика у свим ОШ и СШ на територији АПВ. Овим истраживањем је обухваћено свих 7 округа и свих 45 општина на територији АПВ. Истраживања су вршена путем следећа два сајта:

<http://osnovneskole.edukacija.rs/drzavne/novi-sad> и

<https://obrazovanje.info/osnovna-skola-380-backa-topola-caki-lajos>, затим су контактиране колегинице и колеге из одговарајућих школа/општина, као и постојећи сајтови свих ОШ и СШ. Свуда се као први страни језик појављује енглески језик, осим једне ОШ у Ловћенцу (подаци са сајта) и у једној ОШ у Шајкашу, где ученици наизменично у првом разреду ОШ као први страни језик добију руски језик, а следеће године енглески језик и тако у круг.

У тих 7 округа и 45 општина, испитано је 377 ОШ и 129 СШ, што укупно износи 506 државних школа на територији АПВ.

Укупно у 104 ОШ се учи руски језик и то углавном у мањим срединама. Укупно у 44 СШ се учи руски језик, што значи да се у 148 од 506 ОШ и СШ на територији АПВ учи руски језик.

Што се тиче средњих школа руски језик је увек у понуди са немачким и француским језиком по гимназијама, а неколико пута је и у понуди шпански и италијански језик. Изузетак су 4 школе (гимназија у Руми, СШ у Новој Црњи, гимназија у Оџацима и ТШ у Оџацима, где се као други страни увек учи руски језик).

Као други страни језик у ОШ руски се појављује сâм у 75 ОШ као други страни језик, у понуди са немачким се појављује у 18 ОШ, у понуди са француским језиком 9 пута, а по једном у понуди са италијанским и шпанским језиком.

У преостале 273 ОШ на територији АПВ апсолутно доминира само немачки језик као други страни језик (око 250+) пута, 15-ак пута француски језик и по неколико пута шпански и италијански језик.

Око 13 000 свих ученика ОШ и СШ као други страни језик учи руски језик на територији АПВ (тек неколико десетина ученика га уче као први страни језик).

Ако гледамо **по окрузима**, руски језик је скоро скроз потиснут из **Севернобанатског** округа, где га учи исто тек око 150-ак ученика у 1 ОШ, затим из **Севернобачког** округа, где га једва учи 150-ак ученика у 2 ОШ. Боља је ситуација у **Јужнобанатском** округу где га учи преко 1 000 ученика у 11 ОШ и 3 СШ, затим у **Западнобачком**, где га учи око 1 200 ученика у 14 ОШ и 5 СШ, као и у **Средњебанатском** округу, где га учи око 1350 ученика у 19 ОШ и 6 СШ. Најбоља је ситуација у **Сремском** округу, где га учи око 3 750 ученика у 27 ОШ и 7 СШ, као и у **Јужнобачком** округу, где га учи око 5 400 ученика у 30 ОШ и 23 СШ.

У продужетку дајем табелу по окрузима и посебно податке за сваку општину у округу. Испод сваког округа је дат податак колико је ОШ, а колико СШ у округу, а зеленом бојом је обележн број ОШ и СШ у одговарајућем округу где се учи руски језик. По општини је дат број ученика који уче руски језик и ту укључује ученике и ОШ и СШ.

Број ученика је оријентациони. Ако колегинице и колеге са терена нису дали број ученика у школама, онда је на основу података са сајта школе, или сајта obrazovanje.info.com утврђен број ученика и дат је оријентациони број.

ПРИМЕР 1 У школи је 256 ученика и учи се само руски језик - дељен је број са два (иде се логиком да је мање више исти број ученика од 1. до 4. разреда, као и од 5. до 8. разреда) и затим се број смањи на прву „округлу“ цифру. Дакле, за овакву школу је уписан број 125.

ПРИМЕР 2 Ако је у школи у понуди још један други страни језик осим руског језика, онда се ишло на максималан број ученика који учи руски језик у датој школи 25% од свих ученика школе. Дакле, за овакву школу је уписан број 60.

Проценат тачности података је следећи:

- број округа: 100%
- број општина: 100%
- број ОШ и СШ: 98-100%
- број ОШ и СШ где се учи руски језик: 92-95%
- број ученика који уче руски језик: ~84%

СЕВЕРНОБАЧКИ ОКРУГ

/	Постоје ОШ и СШ		Учи се руски језик		Број ученика (оријентационо)
ОПШТИНА	ОШ	СШ	ОШ	СШ	/
Бачка Топола	9	3	0	0	0
Мали Иђош	3	0	1	0	100
Суботица	24	10	1	0	50
УКУПНО:	36	13	2	0	150

ЗАПАДНОБАЧКИ ОКРУГ

/	Постоје ОШ и СШ		Учи се руски језик		Број ученика (оријентационо)
ОПШТИНА	ОШ	СШ	ОШ	СШ	/
Апатин	6	3	0	0	0
Кула	8	3	1	1	99
Одаци	10	3	9	2	830+
Сомбор	22	8	4	2	258+
УКУПНО:	46	17	14	5	1187+

ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ

/	Постоје ОШ и СШ		Учи се руски језик		Број ученика (оријентационо)
ОПШТИНА	ОШ	СШ	ОШ	СШ	/
Бач	5	1	0	1	0?
Бачка Паланка	12	3	5	3	742
Бачки Петровац	4	1	1	1	50
Беочин	2	0	2	0	85
Бечеј	8	4	0	1	40?
Врбас	10	2	5	2	990
Жабаљ	4	1	1	1	130
Нови Сад	37	16	10	11	1697
Србобран	4	1	0	0	0
Срем. Карловци	1	1	1	1	387
Темерин	4	1	3	1	539
Тител	2	1	2	1	760+
УКУПНО:	93	32	30	23	5460

СРЕМСКИ ОКРУГ

/	Постоје ОШ и СШ		Учи се руски језик		Број ученика (оријентационо)
ОПШТИНА	ОШ	СШ	ОШ	СШ	/
Инђија	9	3	6	3	593
Ириг	2	1	2	0	229
Пећинци	3	1	2	0	400
Рума	12	4	7	1	932

Срем. Митровица	9	7	2	0	200
Стара Пазова	10	4	3	2	710+
Шид	7	2	5	1	690+
УКУПНО:	52	22	27	7	3754+

СЕВЕРНОБАНАТСКИ ОКРУГ

/	Постоје ОШ и СШ		Учи се руски језик		Број ученика (оријентационо)
ОПШТИНА	ОШ	СШ	ОШ	СШ	/
Ада	3	1	0	0	0
Кањижа	4	1	0	0	0
Кикинда	17	4	0	0	0
Нови Кнежевац	2	2	1	0	150?
Сента	2	3	0	0	0
Чока	3	0	0	0	0
УКУПНО:	31	11	1	0	150?

СРЕДЊЕБАНАТСКИ ОКРУГ

/	Постоје ОШ и СШ		Учи се руски језик		Број ученика (оријентационо)
ОПШТИНА	ОШ	СШ	ОШ	СШ	/
Житиште	3	0	3	0	280
Зрењанин	28	9	9	3	594
Нова Црња	5	1	3	1	305
Нови Бечеј	5	1	1	1	40?
Сечањ	8	1	3	1	130?
УКУПНО:	49	12	19	6	1349

ЈУЖНОБАНАТСКИ ОКРУГ

/	Постоје ОШ и СШ		Учи се руски језик		Број ученика (оријентационо)
ОПШТИНА	ОШ	СШ	ОШ	СШ	/
Алибунар	8	1	2	0	120
Бела Црква	7	2	4	1	295?
Вршац	13	6	0	1	?
Ковачица	7	1	1	0	35
Ковин	10	2	1	0	250
Опово	1	0	1	0	170+
Панчево	21	10	1	1	120
Пландиште	3	0	1	0	60+
УКУПНО:	70	22	11	3	1050+

11.4.2020.
Председник подружнице СДС, АП Војводина,
Данијел Метикош

Прилог 9.

ЗАСТУПЉЕНОСТ РУСКОГ ЈЕЗИКА У ОСНОВНИМ ШКОЛАМА НА
ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА БЕОГРАДА

Град Београд – заступљеност руског језика у основним школама
2019/2020.

	Општина	Број школа	Број професора	Само руски језик	Други језици	Број ученика
1.	Чукарица	7	13	5	Немачки (2) Кинески (1)	2331
2.	Земун	5	12	4	Немачки (1)	1765
3.	Звездара	3	3	/	Немачки (3)	224
4.	Гроцка	4	6	2	Немачки (2)	691
5.	Барајево	2	4	/	Немачки (1) Француски (1)	581
6.	Раковица	3	7	3	/	1279
7.	Лазаревац	6	8	4	Француски (2)	1124
8.	Младеновац	1	4	1	/	705
9.	Обреновац	3	5	3	/	668
10.	Нови Београд	8	8	2	Немачки (5) Француски (2)	1282
11.	Сурчин	3	4	3	/	742
12.	Врачар	1	2	/	Француски	210
13.	Стари град	1	2	/	Немачки	162
14.	Савски венац	1	1	/	Француски	83
15.	Палилула	9	15	2	Немачки (4) Француски (3)	2129
16.	Вождовац	4	3	/	Немачки (3) Шпански (1)	586
17.	Сопот	/	/	/	/	/
		Укупан број школа 61	Укупан бр. проф. руског језика 97	Број школа са само руским језиком 29	Немачки - 20 Француски - 10 Шпански - 1 Кинески – 1 Укупно - 31	Укупан број ученика 14 562

Снежана Марковић
Председница Београдске подружнице професора руског језика

Прилог 10.

**ЗАСТУПЉЕНОСТ РУСКОГ ЈЕЗИКА У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ
ШКОЛАМА НА ТЕРИТОРИЈИ ЗАПАДНЕ СРБИЈЕ**

Западној Србији руски језик је заступљен по окрузима на следећи начин:

1. Златиборски округ - 31 школа
2. Моравички округ - 10 школа
3. Мачвански округ - 3 школе
4. Колубарски округ - 3 школе

У свим школама први страни језик је енглески, други страни језик је изборни, руски и још један или неколико страних језика, сем у сеоским школама где је већином други страни језик само руски. Сеоске школе имају све мање ученика па тако постоји велика опасност од потпуног губитка руског језика у овим школама. У градским школама преовлађује број деце која бирају немачки као други страни језик, са тенденцијом да се руски језик потпуно избаци из школа.

Председник подружнице СДС, Западна Србија,
Олгица Филиповић

06. април 2020. године